

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансовий менеджмент»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом

2023

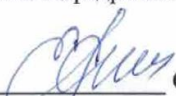
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 2 від 22 грудня 2022 року).

Розробники:

завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська О. В.
 професор кафедри, д.е.н., проф. Криленко В.І.
 доцент кафедри, к.е.н., доц. Кусик Н. Л.
 доцент кафедри, доктор філософії Немченко Г.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту охорони здоров'я
 Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

 Олена РУДІНСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП

 Вікторія БОРЩ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
 Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова предметної циклової
 методичної комісії з гуманітарних
 дисциплін

 Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри менеджменту охорони здоров'я
 Протокол № 1 від "26" 08 2024р.

Завідувач кафедри

 Олена Рудінська
 (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
 Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість:	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Кредитів: 4		<i>Обов'язкова дисципліна</i>	<i>Обов'язкова дисципліна</i>
Годин: 120	Спеціальність 073 «Менеджмент»	<i>Рік підготовки: 2</i>	<i>Рік підготовки: 2</i>
Змістових модулів: немає		<i>Семестр: I</i>	<i>Семестр: I</i>
	Рівень вищої освіти	<i>Лекції (12 год.)</i>	<i>Лекції (6 год.)</i>
	другий (магістерський)	<i>Семінарські (0 год.)</i>	<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (22 год.)</i>	<i>Практичні (10 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>	<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (56 год.)</i>	<i>Самостійна робота (74 год.)</i>
		<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю – іспит</i>	<i>Форма підсумкового контролю – іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань, формування елементів професійних компетентностей та практичних навичок із здійснення управління фінансами в сфері охорони здоров'я та фармацевтичному бізнесі на основі спеціалізованих сучасних науково-практичних здобутків фінансового менеджменту та маркетингу.

Завдання:

1. Отримання базових знань щодо сучасного фінансового менеджменту в сфері охорони здоров'я та фармацевтичного бізнесу.
2. Формування вмій та навичок щодо управління фінансовими та інвестиційними потоками, планування та бюджетування доходів та видатків медичної установи.
3. Отримання вмій та навичок щодо комплексного вивчення та аналізу балансу медичного закладу та економічних показників діяльності.
4. Отримання вмій та навичок щодо розрахунків КРІ в сфері охорони здоров'я та фармацевтичному бізнесі.
5. Отримання вмій та навичок щодо розробки пропозицій з управління та оптимізації фінансових потоків сучасного медичного закладу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

ЗК 8. Здатність знати та розуміти предметну область та професійну діяльність.

ЗК 9. Здатність до адаптації та прийняття обґрунтованого рішення в новій ситуації.

Спеціальних (СК):

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів закладу охорони здоров'я.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК 12. Здатність до ефективної реалізації фінансової діяльності та побудови фінансової політики організації (зокрема закладу охорони здоров'я та фармацевтичної установи).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 15. Забезпечувати ефективну реалізацію фінансової діяльності та вміти будувати фінансову політику організації (зокрема закладу охорони здоров'я та фармацевтичної установи).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- базові засади та основні поняття фінансового менеджменту в охороні здоров'я та фармацевтичному бізнесі, як науково - обґрунтованого процесу управління фінансовими потоками та фінансовими показниками в закладах охорони здоров'я;
- методики управління фінансовими та інвестиційними потоками, планування та бюджетування доходів та видатків медичної установи.
- комплексні підходи щодо вивчення та аналізу балансу медичного закладу та економічних показників діяльності.
- систему розрахунків КРІ в сфері охорони здоров'я та фармацевтичному бізнесі.
- формулювати та розробляти пропозицій з управління та оптимізації фінансових потоків сучасного медичного закладу.

Вміти:

- впроваджувати основи фінансового менеджменту в охороні здоров'я та фармацевтичному бізнесі;
- використовувати методики управління фінансовими та інвестиційними потоками, планування та бюджетування доходів та видатків медичної установи.
- аналізувати баланс медичного закладу та економічних показників діяльності.
- застосовувати систему розрахунків КРІ в сфері охорони здоров'я та фармацевтичному бізнесі.
- формулювати та розробляти пропозицій з управління та оптимізації фінансових потоків сучасного медичного закладу

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України.

Макроекономічний погляд і роль медичної галузі в економіці країни. Виміри економічного добробуту. Україна на економічній карті світу. Роль медицини в економіці країни. Тренди економіки та фінансів ХХІ століття. Роль НСЗУ у фінансовій системі України. Про реорганізацію галузі охорони здоров'я міста Одеси. Фінансовий менеджмент в медичних установах: цілі, завдання, об'єкт дослідження, методики вирішення.

Завдання для самостійного опрацювання . Тест.

Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія

Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Історія та еволюція фінансового обліку. Фінансова звітність як універсальна фінансова мова. Загальна структура фінансового балансу. Про власний капітал медичного закладу. Ключові співвідношення між активами та зобов'язаннями і їх значення для управління фінансами. Категорії «Прибуток» і «Дохід». Принципові відмінності. Структура звіту про прибутки та збитки. Звіт про рух грошових коштів. Взаємозв'язки фінансових звітів. Принципи планування грошових потоків

Кейс «Аналізуємо фінансову звітність медичної організації»

Завдання для самостійного опрацювання

Задача

Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку в закладах охорони здоров'я.

Ключові фінансові показники. Рентабельність. Ліквідність і кредитоспроможність. Оборотність. Формула Du Pont. Ділова активність медичної установи. Методика фінансових коефіцієнтів як основа управління фінансами медичного закладу.

Кейс «Управління ключовими показниками на практиці»

Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій

Вартість грошей у часі: майбутня та теперішня вартість. Дисконтування грошового потоку. Етапи формування інвестиційного проєкту. Фінансовий аналіз інвестиційного проєкту. Дохідність інвестиційного проєкту

Кейс «Ефективність інвестицій в КНП «.....»

Тест

Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування

Про важливість управлінського обліку і системи бюджетування. Фінансова структура. Розрахунок собівартості. Модель CVP-аналізу і точка беззбитковості. Фактори впливу на дохідну частину. Принципи управління витратами. Організація управлінського обліку. Організація управлінської звітності. Business Intelligence системи для оцінки ключових показників діяльності. Як організувати планування і бюджетування на практиці. Які питання ставимо в процесі бюджетування. Про власні підходи до організації фінансового планування в управлінні медичним закладом

Завдання для самостійного опрацювання

Тест

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					СРС
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	
Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	12	2	0	4	0	6
Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	22	4	0	4	0	14

Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	12	2	0	4	0	6
Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	22	2	0	6	0	14
Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	22	2	0	4	0	16
Усього годин	90	12	0	22	0	56

Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	12	1	0	2	0	9
Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	22	1	0	2	0	19
Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	12	1	0	2	0	9
Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	22	2	0	2	0	18
Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	22	1	0	2	0	19
Усього годин	90	6	0	10	0	74

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№	Назва теми	Денна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	2
2.	Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	4
3.	Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	2
4.	Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	2
5.	Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	2
	Разом	12

Заочна форма навчання

№	Назва теми	Заочна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	1
2	Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	1
3	Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	1
4	Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	2
5	Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	1
	Разом	6

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№	Назва теми	Денна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	4
2.	Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	4
3.	Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	4
4.	Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	6
5.	Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	4
	Разом	22

Заочна форма навчання

№	Назва теми	Заочна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	2
2.	Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	2
3.	Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	2
4.	Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	2
5.	Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	2
	Разом	10

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Денна форма навчання

№	Назва теми	Денна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	6
2.	Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	14
3.	Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	6
4.	Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	14
5.	Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	16
	Разом	56

Заочна форма навчання

№	Назва теми	Заочна форма Кількість годин
1.	Тема 1. Основи фінансування в охороні здоров'я України	9
2.	Тема 2. Фінансовий менеджмент: цілі, методи, механізми. Фінансова звітність і фінансова термінологія	19
3.	Тема 3. Ключові фінансові показники та методика їх розрахунку	9
4.	Тема 4. Фінансова оцінка ефективності інвестицій	18
5.	Тема 5. Управлінський облік і принципи бюджетування	19
	Разом	74

7. Методи навчання

Лекції.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових).

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових) за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Підсумковий контроль: іспит.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми, участь здобувачів в обговоренні проблемних ситуацій
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка теоретичних знань за темою заняття:
 - методи: оцінювання виконання тестових завдань за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
3. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових) за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5,0 - 4,0 - 3,0 – 2,0), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.

Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.
---------------------	--

Оцінювання індивідуального завдання:

- Оцінювання якості виконання індивідуального завдання:
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка доповіді, презентації та захисту індивідуального завдання
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка участі здобувача в оцінці інших індивідуальних завдань та їх критичний аналіз:
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за індивідуальне завдання є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5,0 - 4,0 - 3,0 – 2,0), яка округлюється за методом статистики.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, завдання повністю розроблене за запропонованою структурою; здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре «4»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, завдання розроблене за запропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно «3»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, завдання частково розроблене за запропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
Незадовільно «2»	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

Здобувач допускається до іспиту, якщо він виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Зміст і структура екзаменаційних білетів визначаються рішенням кафедри менеджменту охорони здоров'я ОНМедУ.

Оцінка за іспит є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Виконання тестового завдання (відповіді на питання з теми 1	1
Виконання тестового завдання (відповіді на питання з теми 2	1
Виконання тестового завдання (відповіді на питання з теми 3	1
Виконання тестового завдання (відповіді на питання з теми 4	1
Виконання тестового завдання (відповіді на питання з теми 5	1
Загалом	5

Критерії оцінювання результатів навчання на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією, використовує набуті знання при вирішенні тестових завдань. Здобувач правильно відповів на всі поставлені питання (більш ніж 85% відповідей на запитання є правильними), точно дотримувався алгоритму виконання тесту.
Добре «4»	Здобувач достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією, використовує набуті знання при вирішенні тестових завдань. Здобувач допустив незначні похибки у відповідях на поставлені питання (не менш ніж 75% відповідей є правильними), дотримувався алгоритму виконання тесту.
Задовільно «3»	Здобувач у неповному обсязі знає зміст теоретичних питань, володіє лише базовим обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Здобувач припустився значних похибок у алгоритмі виконання тесту та у відповідях на поставлені питання (не менш ніж 60% відповідей є правильними).
Незадовільно «2»	Здобувач не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Здобувач не зміг застосовувати теоретичні знання при вирішенні тестових завдань. Здобувач здебільшого не виконав тестові завдання (у більшості випадків не дав відповіді) та припустився грубих помилок і похибок (менш ніж 60% відповідей є неправильними або тестове завдання взагалі не виконано).

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Бали за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертуються з традиційної чотирибальної шкали за абсолютними критеріями у бали за 200-бальною шкалою, які наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна оцінка	Багатобальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент».

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методична розробка до лекцій з навчальної дисципліни
- Методична розробка до практичних занять з навчальної дисципліни
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні завдання за темами дисципліни
- Тестові завдання за темами дисципліни

Навчально-методична література:

- Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник / В.І. Борщ, О.В. Рудінська, Н.Л. Кусик. Херсон: Олді+, 2022. 264 с.
- Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навчальний посібник / В.Г. Шутурмінський, Н.Л. Кусик, О.В. Рудінська. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 176 с.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. У чому полягає сутність фінансового менеджменту в закладах охорони здоров'я?
2. Які переваги притаманні стратегічному фінансовому менеджменту?
3. Назвіть особливості управління фінансами в медичних закладах державної та приватної форм власності.
4. Яким чином формується капітал медичного закладу?
5. Проаналізуйте структуру фінансового механізму медичного закладу.
6. Назвіть суб'єкт і об'єкт управління у фінансовій системі медичного закладу.
7. Визначте функції фінансового менеджменту в охороні здоров'я.
8. Охарактеризуйте поняття «фінансові методи управління» та «фінансові важелі».
9. Сформулюйте основні завдання фінансової служби фармацевтичного підприємства в нових умовах господарювання.

10. Охарактеризуйте посадові права та обов'язки фінансового менеджера.
11. Чим обумовлена необхідність урахування фактору часу у фінансових операціях? Назвіть основні причини зміни вартості грошей у часі.
12. Що являють собою процеси нарощення і дисконтування?
13. Проаналізуйте проблеми застосування принципів компаундингу та дисконтування в Україні.
14. У чому полягає сутність простих і складних відсотків?
15. Яким чином здійснюється оцінка майбутньої і теперішньої вартості грошей з урахуванням фактору інфляції?
16. Яка основна умова визначення періоду формування фінансової стратегії підприємства?
17. Дайте визначення «стратегічного фінансового аналізу».
18. Що є кінцевим продуктом стратегічного фінансового аналізу?
19. Дайте визначення «фінансового середовища функціонування підприємства».
20. Назвіть основні напрямки політики управління оборотними активами.
21. Які переваги та недоліки притаманні існуючим моделям управління оборотними активами?
22. Що розуміється під менеджментом запасів і яка його основна мета?
23. У чому полягає сутність управління дебіторською заборгованістю?
24. Що є базою для розробки ефективної політики надання комерційного кредиту?
25. Яка головна мета управління грошовими коштами?
26. Назвіть основні причини виникнення дефіциту грошових коштів на підприємствах; визначте основні напрямки збільшення грошового потоку.
27. Назвіть основні види вартісної оцінки активів підприємства.
28. Охарактеризуйте підходи та методи щодо визначення вартості бізнесу.
29. Які існують принципи оцінки вартості підприємства?
30. Дайте визначення «інвестиційній вартості підприємства».
31. Дайте визначення «ринкової вартості підприємства».
32. Що означає принцип майбутніх переваг при оцінці вартості підприємства ?
33. У чому полягає сутність та задачі управління грошовими потоками?
34. Які фактори впливають на формування грошових потоків підприємства?
35. Які заходи впливають на підвищення суми чистого грошового потоку?

12. Рекомендована література

Основна:

1. Алшарф І.А.М. Формування механізму управління ефективністю діяльності медичних підприємств та установ: дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / І.А.М. Алшарф; Міжнародний гуманітарний університет, Чернігівський національний технологічний університет Міністерства освіти і науки України. Чернігів, 2020. 231 с.
2. Бізнес-планування в охороні здоров'я: навчально-методичний посібник для керівників закладів охорони здоров'я за спеціальністю "Організація та управління охороною здоров'я / Ю.В. Вороненко, В.М. Пащенко; за заг. ред. Ю.В. Вороненка. Київ: Генеза, 2016. 334 с.
3. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств / І.О. Бланк, Г.В. . Ситник. – К.: КНТЕУ, 2006.
4. Гридчина М.В. Финансовый менеджмент: Курс лекций.-К.: МАУП.- 1999.-136 с.
5. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством / Л.О. Лігоненко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001.

6. Лігоненко Л.О. Управління грошовими потоками підприємства: навч. посіб. / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005.
7. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник / За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 496с.
8. Рудінська, О.В., Яроміч, С.А. and Молоткова, І.О., 2002. Менеджмент: теорія менеджменту, організаційна поведінка, корпоративний менеджмент. К.: Ніка-Центр, 335с.
9. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод. посібник для самот. Вивч. дисц. / А.М. Поддєрьогін, Л.Д. Буряк, Н.Ю. Калач та ін.-К.: КНЕУ.-2001.-294 с.
10. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554с.
11. Штурмінський В. Г., Кусик Н. Л., Рудінська О. В. Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навчальний посібник. – 2020. 176с.
12. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник / За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 496с. 24. Економічний аналіз: Навчальний посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін., За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 556с

Додаткова:

1. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я: навчально-методичний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ при Президентові України, 2011. 134 с.
2. Баєва О.В., Чебан В.І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: навчальний посібник. Чернівці: БДМУ, 2013. 360 с.
3. Борщ В.І. Дослідження функціональної системи управління фінансовими в сфері охорони здоров'я України. *Ринкова економіка: сучасна теорія та практика управління*. 2020. Том 19. Вип. 2 (45). С. 144-168. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2020.2\(45\).201428](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2020.2(45).201428).
4. Борщ В.І. Ринок охорони здоров'я України: аналіз сучасного стану та тенденції розвитку. *Ринкова економіка: сучасна теорія та практика управління*. 2020. Том 19. Вип. 1 (44). С. 140-159. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2020.1\(44\).198360](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2020.1(44).198360).
5. Економіка охорони здоров'я: підручник / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та ін.; під ред. В.Ф. Москаленка. Вінниця: Нова Книга, 2010. 288 с.
6. Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. Економіка охорони здоров'я: навчальний посібник. Полтава, 2017. 114 с.
7. Основи менеджменту і маркетингу в медицині: навчальний посібник. Єрошкіна Т.В., Татаровський О.П., Полішко Т.М., Борисенко С.С. Донецьк: РВВ ДНУ, 2012. 64 с.
8. Попченко Т.П. Реформування сфери охорони здоров'я в Україні: організаційне, нормативно-правове та фінансово-економічне забезпечення: аналітична доповідь. Київ: НІСД, 2012. 96 с.
9. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
10. Медичне право : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с. URI: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/44786>
11. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я: монографія / О.В. Баєва, М.М. Білинська, Л.І. Жаліло та ін.; за ред. О.В. Баєвої, І.М. Солоненка. Київ: МАУП, 2007. 376 с.
12. Strategic Health Care Management: Challenges and Realities of Emergencies / Borshch, V.; Rudinska, O.; Rogachevskiy, O.; Martyniuk, O.; Kusyk, N.; Huz, D. URI: <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/12186>
13. Martynyuk O. A., Borshch V. I., Rudinska O. V. Danylko M. V. Transformatsiyini protsesy rozvytku menedzhmentu u haluzi okhorony zdorovia [Transformational processes of

management development in the field of health care]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriya ta praktyka upravlinnya*. 2021. no. 49. P. 46-60.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klasifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.